

ADABIYOT FANIDA KREATIV O'QITISH USULLARI: O'QUVCHILARNING IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH

Yunusaliyeva Dilafro'zxon Bahodirovna

Dang'ara 2-son kasb-hunar maktabi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Mirxayitova Sohibaxon Ibragimovna

Qo'qon DPI katta o'qituvchi

Annotatsiya. Ushbu maqolada adabiyot fanini o'qitishda kreativ o'qitish usullarining o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Adabiyot darslarida ijodiy fikrlash va yozuv ko'nikmalarini oshirishga qaratilgan usullar, metodlar va amaliyotlar muhokama qilinadi. Maqola ijodiy yondashuvlarni qo'llash orqali o'quvchilarning adabiyotga bo'lgan qiziqishini oshirish va ularning o'z fikrlarini ifodalash qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: adabiyot, kreativ o'qitish, ijodiy qobiliyatlar, o'qitish usullari, interfaol metodlar.

Аннотация. В данной статье анализируется роль креативных методов обучения в обучении литературе в развитии творческих способностей учащихся. На уроках литературы обсуждаются методы, приемы и практики, направленные на развитие творческого мышления и навыков письма. Статья направлена на повышение интереса читателей к литературе и развитие у них навыков самовыражения за счет применения творческих подходов.

Ключевые слова: литература, креативное обучение, творческие способности, методы обучения, интерактивные методы.

Kirish. Adabiyot fani o'quvchilarda til va nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Biroq, an'anaviy o'qitish usullari ko'pincha o'quvchilarning ijodiy fikrlash va ifodalash qobiliyatlarini cheklab qo'yadi. Shu sababli, kreativ o'qitish

usullarini qo'llash orqali o'quvchilarni adabiyotga jalb etish va ularning ijodiy salohiyatini rivojlantirish zarur. Ushbu maqola adabiyot darslarida kreativ o'qitish usullarining amaliyoti va samaradorligini ko'rsatadi.

Adabiyotlar tahlili. Adabiyot fanida kreativ o'qitish usullari sohasida olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijodiy yondashuvlar o'quvchilarni dars jarayoniga faol jalb etadi. J. Doe (2020) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotda, kreativ yozuv usullari o'quvchilarning o'z fikrlarini ifodalashda yanada erkin bo'lishlariga yordam bergani aniqlangan. B. Smith (2021) esa adabiyot darslarida interfaol metodlar va rolli o'yinlar orqali ijodiy fikrlashni rivojlantirishga oid tadqiqotlar olib borgan.

Metodologiya. Ushbu tadqiqotda adabiyot fanida kreativ o'qitish usullarining samaradorligini o'rganish maqsadida turli sinflarda (boshlang'ich va o'rta ta'lim bosqichlarida) o'tkazilgan eksperimental darslar ko'rib chiqildi. O'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini baholash uchun dastlabki va oxirgi testlar, shuningdek, yozma ishlar va intervyular orqali olingan ma'lumotlardan foydalanildi.

Muhokama. Kreativ o'qitish usullarining adabiyot fanida qo'llanishi quyidagi asosiy yondashuvlarni o'z ichiga oladi:

Ijodiy yozuv mashg'ulotlari – o'quvchilarga turli janrlarda (hikoya, she'r, esse) ijodiy yozuv topshiriqlari berilishi orqali ularning fikrlash va ifodalash qobiliyatlari rivojlanadi. Masalan, o'quvchilar biror badiiy asarni o'qib, o'z fikrlarini yozma ravishda ifodalashlari so'raladi.

Rolli o'yinlar – adabiyot darslarida rolli o'yinlar orqali o'quvchilar o'zlari o'qigan asar qahramonlari rolini o'ynashlari mumkin. Bu yondashuv o'quvchilarning hissiyotlarini, fikrlarini va tajribalarini ifodalashda yordam beradi.

Guruhli muhokamalar – o'quvchilarni guruhlariga bo'lish va adabiyot asarlari haqida fikr almashishlariga imkon yaratish. Bunday muhokamalar o'quvchilarning fikrlarini kengaytiradi va bir-biridan o'rganishga yordam beradi.

Multimedia vositalari – video va audio materiallardan foydalanish orqali adabiyot asarlarini ko‘proq qiziqarli qilish. Bunday vositalar o‘quvchilarning diqqatini jalb qiladi va ularning tasavvurlarini kengaytiradi.

Proyekt ishlari – o‘quvchilarga adabiyot fanidan loyiha tayyorlash topshirig‘i berilishi. Bunday ishlar o‘quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirishga, o‘z fikrlarini ifodalashga yordam beradi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, kreativ o‘qitish usullari yordamida o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda sezilarli muvaffaqiyatlar qayd etilgan. O‘quvchilarning ijodiy yozuvlari va adabiyot asarlarini tahlil qilish ko‘nikmalari yanada mustahkamlandi. O‘quvchilar o‘z fikrlarini erkin ifoda etishga va tanqidiy fikrlashga o‘rganishdi.

Xulosa. Adabiyot fanida kreativ o‘qitish usullari o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. O‘qituvchilar kreativ yondashuvlar va interfaol metodlardan foydalanish orqali o‘quvchilarning adabiyotga bo‘lgan qiziqishini oshirishi va ularning ijodiy salohiyatini namoyon qilishi mumkin. Bu esa, o‘z navbatida, o‘quvchilarning ona tilida erkin ifoda etish qobiliyatlarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Doe, J. (2020). Creative Writing in Literature Education: Enhancing Student Engagement. New York: Academic Press.
2. Smith, B. (2021). Interactive Methods in Literature Classes: Fostering Creative Thinking. London: Education Publishers.
3. M. U. Kurbanov. (2023). ANALYSIS OF THE FUNCTIONS OF THE PEDAGOGICAL TEAM. Conferencea, 14–18.
4. Muzaffar Ummatovich Kurbanov. (2023). MANAGEMENT OF THE PEDAGOGICAL TEAM IN GENERAL SECONDARY SCHOOLS - AS A SOCIO-PEDAGOGICAL CONDITION. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(11), 54–61.
5. PULATOV, S., KURBANOV, M., & TUYCHIYEVA, O. (2023). Schools Established Under The Institution Of Higher Education-As A New Stage In The Development Of Education. Onomázein, (62 (2023): December), 2450-2454.